

Raadscommissievoorstel

Status: Opiniërend

Agendapunt:	6
Onderwerp:	Evaluatie GBLT
Datum:	12 december 2017
Portefeuillehouder:	drs. R.W.J. van Leeuwen
Decosnummer:	697
Informant:	Jolanda Volkerink - Kanis j.volkerink@dalfsen.nl (0529) 488 318

Doel:

1. Kennis te nemen van de 'Evaluatie GBLT'.
2. Uw opinie te vormen over de evaluatie en over de invulling van uw eigen rol ten aanzien van GBLT.

Inleiding:

Uw gemeenteraad heeft door de vaststelling van de Kadernota verbonden partijen in maart 2016 algemene en specifieke uitgangspunten vastgelegd ten aanzien van de deelname, sturing, beheersing, verantwoording en toezicht van verbonden partijen om zodoende inhoud en invulling te geven aan de wijze waarop uw raad haar kaderstellende en controlerende taak wil uitvoeren.

Besloten is dat aan het einde van iedere raadsperiode een evaluatie zal plaatsvinden van de verbonden partijen. *Doel van de evaluatie is antwoord te geven op de vraag of de verbonden partij nog steeds de geëigende vorm is om de doelstellingen van de gemeente te realiseren.* Bijgaand document gaat in op de evaluatie van de gemeenschappelijke regeling GBLT.

Inhoud van de evaluatie:

In de evaluatie is ingezoomd op de volgende onderdelen:

- Opdracht: de gemeenschappelijke doelstelling van de samenwerking zoals verwoord in de gemeenschappelijke regeling.
- Besturing van de verbonden partij: de structuur rondom de aansturing en op de vraag of dit besturingsmodel voldoet.
- De doelstellingen en de doelbereiking:
 - o Het beleid van de gemeente ten aanzien van de heffing en invordering en voorzit GBLT effectief en efficiënt in de uitvoering van het beleid.
 - o De gemeentelijke doelen ten aanzien van de belastingsamenwerking en de realisatie van deze doelen.
- Financiële kaders: de gehanteerde financiële uitgangspunten en de verbonden kosten aan de deelname.
- Te verwachten ontwikkelingen en risico's: de context en omstandigheden, te verwachten ontwikkelingen en een overzicht van de risico's en de wijze van beheersing daarvan.
- Vooruitblik en advies: een vooruitblik en een advies van de oude voor de nieuwe raad.

De kern op deze onderdelen:**Opdracht: de gemeenschappelijke doelstelling van de samenwerking**

De doelstelling van GBLT is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling en als volgt verwoord:

“GBLT heeft als doelstelling zorg te dragen voor een efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de vertegenwoordigende organen van deelnemers belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels hebben vastgesteld, elk voor zover het hun grond betreft, de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken alsmede desgewenst de inrichting en/of het beheer van andere basisregistraties”.

In de gemeenschappelijke regeling is de bestuurlijke verhouding tussen GBLT en de deelnemers geregeld. Daarnaast is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten. Deze is namens de colleges van burgemeester en wethouders door de gemeentesecretarissen met de directeur van GBLT aangegaan voor onbepaalde tijd. De dienstverleningsovereenkomst is een nadere precisering van de aard van de werkzaamheden en de wijze waarop deze werkzaamheden worden uitgevoerd.

Naast de dienstverleningsovereenkomst zijn de afspraken over de dienstverlening aan burgers neergelegd in een Dienstverleningshandvest.

Besturing van de verbonden partij

GBLT is een openbaar lichaam met rechtspersoonlijkheid. Het bestuur van GBLT bestaat uit het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Wethouder van Leeuwen is door het college van de gemeente Dalfsen aangewezen als lid van het algemeen bestuur van GBLT. In de huidige situatie wordt de inbreng van de portefeuillehouder in het algemeen bestuur van GBLT niet vooraf afgestemd. Het college – als bestuursorgaan dat een lid in het bestuur heeft aangewezen – kan het lid wel ter verantwoording roepen voor het door hem gevoerde bestuur. De basis hiervoor ligt in de

Gemeentewet. Dit kan bijvoorbeeld als in de gemeenschappelijke regeling in afwijking van het 'eigen beleid' wordt besloten of als het lid het standpunt van het bestuursorgaan niet goed uitdraagt.

Het besturingsmodel voldoet. De gemeenten hebben voldoende zeggenschap over de gemeentezaken. Er is wel wat zorg over de beperkte en kwetsbare omvang van het Dagelijks bestuur dat uit drie personen bestaat.

Wat in de huidige praktijk echter als lastig wordt ervaren is de 'dubbele pet' van de portefeuillehouder (lid van het Algemeen Bestuur) in dit model. Enerzijds is de portefeuillehouder opdrachtgever/klant aan/van het GBLT. Vanuit deze rol stuurt de portefeuillehouder op het halen van de afgesproken prestaties binnen de gestelde financiële kaders en niet op de interne bedrijfsvoering van GBLT. Anderzijds vanuit de rol als mede-eigenaar is de portefeuillehouder gebaat bij een verbonden partij die geen problemen heeft met de continuïteit. De portefeuillehouders als bestuurder van GBLT moet in principe primair doen wat goed is voor GBLT. Maar dit is niet per definitie hetzelfde als dat wat goed is voor de gemeente die ook de rol van klant/opdrachtgever heeft. Het is voor de portefeuillehouder moeilijk om ervoor te zorgen dat verschillende belangen op een transparante manier worden behartigd.

De gemeentelijke doelstellingen en de doelbereiking: Is GBLT de geëigende vorm om deze doelstellingen te realiseren en voorziet GBLT hier effectief en efficiënt in?

Het beleid van de gemeente ten aanzien van de heffing en invordering en voorziet GBLT effectief en efficiënt in de uitvoering van het beleid.

Gemeente Dalfsen heeft het beleid op het gebied van belastingen vastgelegd in verschillende verordeningen. De uitvoering van deze verordeningen ligt met ingang van 2016 bij GBLT. De samenwerking wordt over het algemeen als goed beoordeeld. De overgang is in 2016 voor het grootste gedeelte geslaagd, waarmee 2016 kan worden aangemerkt als leerjaar. De gemeente had bij aansluiting wel andere verwachtingen over de te ontvangen informatie dan ze bleek te krijgen, zoals bijvoorbeeld de beantwoording van de gegevensvragen. De beantwoording van gegevensvragen door GBLT duurt over het algemeen lang en de gemeente krijgt daarnaast niet altijd de gewenste informatie met als reden o.a. de toepassing van de (privacy)wetgeving door GBLT. Daarnaast is de inhoud van de planning- en controlproducten een verbeterpunt, met name de kwaliteit van de analyses. Dit blijven zorgpunten waarbij investering in kwaliteit noodzakelijk is. GBLT heeft dit in 2017 opgepakt en er zijn verbeteringen zichtbaar. In de begroting 2018-2021 eveneens initiatieven opgenomen om de kwaliteit van dienstverlening (in de brede zin van het woord) verder te verbeteren.

De gemeentelijke doelen ten aanzien van de belastingsamenwerking en de realisatie van deze doelen.

Met de belastingsamenwerking is beoogd de kosten en kwetsbaarheid te verminderen en de kwaliteit te versterken. De aansluiting bij GBLT heeft de kwetsbaarheid verminderd. Op kwaliteit, zo blijkt uit het oordeel van de Waarderingskamer, heeft de gemeente echter ingeleverd (van oordeel "goed" naar "voldoende". Bekend is overigens echter dat bij elke vorm van samenwerking in het begin de kwaliteit tijdelijk achteruit gaat. Om in de toekomst een 'goed' te scoren is het GBLT bezig aan een transitie. Het doel is om in 2019 een 'goed' te scoren.

Uit een interne doorrekening in februari 2015 was de verwachting dat aansluiting bij GBLT bij de start in 2016 zou leiden tot een structurele kostenbesparing van € 110.000 en dat dit in vijf jaar tijd verder zou oplopen naar een structurele kostenbesparing van € 125.000. In de praktijk blijkt dat een besparing wordt/ zal worden gerealiseerd, maar met name in 2016 en 2017 van andere omvang dan verwacht.

Financiële kaders

De kosten van GBLT worden enerzijds door de deelnemers gedragen en anderzijds gedekt door aan belastingplichtigen in rekening gebrachte invorderkosten voor het verzenden van onder andere aanmaningen en dwangbevelen. Het verschil, zijnde de netto exploitatielasten, worden jaarlijks op basis van een verdeelsleutel zoals opgenomen in de Bijdrageverordening 2016 GBLT aan de deelnemers in rekening gebracht.

De generieke dienstverlening wordt doorbelast naar alle deelnemers. De specifieke dienstverlening wordt alleen doorbelast naar de deelnemers die gebruik maken van deze specifieke dienstverlening.

In zijn algemeenheid wordt de deelnemersbijdrage jaarlijks vastgesteld op basis van een procentuele verdeling van het aantal huishoudens en WOZ-objecten. Voor de gemeentelijke deelnemers geldt daarbij specifiek dat de verdeling van de bijdrage voor het WOZ proces en het generieke gedeelte (heffen en innen van belastingen) op basis van aantal WOZ-eenheden wordt verdeeld. Daarnaast wordt de bijdrage voor Diftar onder de gebruikers hiervan verdeeld.

Er is sprake van een stijging van de bijdrage aan GBLT over 2016 e.v. De stijging van deze bijdrage is het gevolg van autonome ontwikkelingen (loon- en prijspeil en toename van het aantal huishoudens/WOZ-objecten).

Te verwachten ontwikkelingen en risico's

In het evaluatierapport zijn een aantal ontwikkelingen en risico's beschreven. Er worden een aantal ontwikkelingen beschreven in hoofdstuk 6.3 die leiden tot een (mogelijke) verhoging van de deelnemersbijdrage vanaf 2018 (generieke data infrastructuur, waardering WOZ-objecten op basis van m2, voormeldingen, taakoverdracht heffingstechnologie). Formele besluitvorming hierover vindt begin 2018 plaats in het algemeen bestuur van GBLT.

Met betrekking tot de geschetste risico's worden door GBLT de juiste stappen gezet om de risico's te beheersen. Ten aanzien van context en omstandigheden waarbinnen is besloten hebben zich ook een aantal wijzigingen voorgedaan met name ten aanzien van de verwachtingen bij de kwaliteit van dienstverlening. GBLT zet echter verbeterprocessen in gang om hierin de juiste stappen te zetten.

Vooruitblik

De gemeenteraad stelt jaarlijks de belastingverordeningen (het beleid) vast.

De gemeenteraad heeft het indienen van zienswijzen omtrent de ontwerpbegrotingen en omtrent wijzigingen van de begroting van de gemeenschappelijke regelingen, zoals bedoeld in de Wgr, aan het college gemandateerd. De gemeenteraad behandelt alleen de kadernota's van raads- en gemengde regelingen om de gemeentelijk vertegenwoordiger van de betreffende verbonden partij van input te voorzien. Gelet op het feit dat GBLT een collegeregeling is, wordt de kadernota van GBLT niet behandeld door de gemeenteraad. Aan het einde van de nieuwe raadsperiode zal er wederom een evaluatie van GBLT plaatsvinden en deze zal worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Advies van de oude voor de nieuwe raad

Het advies voor de nieuwe raad is om het college de opdracht mee geven om in ieder geval toe te zien c.q. te sturen op de volgende onderwerpen:

- De verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening van GBLT in breedste zin van het woord (betrouwbaarheid van rapportages, dienstverlening aan de burger, dienstverlening aan de opdrachtgever).
- De activiteiten die GBLT onderneemt met als doel uiterlijk 2019 een score 'Goed' van de Waarderingskamer te realiseren.
- Een (tijdige) vertaling van de ontwikkelingen die op GBLT afkomen binnen de GBLT-organisatie.
- Een deugdelijk risicomanagement-systeem bij GBLT: zicht op de risico's en op de wijze hoe GBLT deze risico's denkt te beheersen.
- De kostenbeheersing van GBLT.

Duurzaamheid

N.v.t.

Communicatie:

N.v.t.

Vervolg:

Zie onder 'voortblik en advies van de oude voor de nieuwe raad'.

Bijlage:

Evaluatie GBLT

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. H.C.P. Noten

de gemeentesecretaris-alg. directeur,
drs. J.H.J. Berends